

Peter
Handke

**MOJ DAN
U DRUGOJ
ZEMLJI**

Priča o demonima

Preveo s nemačkog
Žarko Radaković

■ Laguna ■

Naslov originala

Peter Handke

MEIN TAG IM ANDEREN LAND. EINE

DÄMONENGESCHICHTE

Copyright © Suhrkamp Verlag Berlin 2021

All rights reserved by and controlled through Suhr-
kamp Verlag Berlin.

Translation copyright © za srpsko izdanje 2021,

LAGUNA

„Ja, idiot, smešten u zajednicu“

Pindar

1.

U mom životu postoji jedna priča koju još nikome nisam ispričao. I ako sada, makar i sa zakašnjenjem, konačno pređem na nju, to što valja ispričati ne počiva ni na reči ni na slici, premda sam ja, bar na početku te priče, njen glavni junak i jedini akter. Ova priča: doživio sam je, u njenom prvom delu, glavom i bradom, istinski kao gotovo nijednu u svom životu. Ali znam o njoj samo prema nagađanjima – iz priča drugih, moje porodice, a još jače, jasnije, od trećih, od ljudi iz sela; ako ne, sa još većom ubedljivošću danas, od svih onih meni sasvim nepoznatih iz okolnih mesta i dalje.

Ne samo da se ne sećam tadašnjeg vremena, da sam ostao bez ikakvog bitnog traga u sećanju, pa čak, kako se ono kaže, bez „ikakvog pojma o tome“:

naime, već u pomenuto vreme nisam bio, kako sam naknadno čuo, pri svesti, po pričama jednih, ili pri zdravoj pameti, po pričama drugih. „Bez svesti“, to je bila porodična verzija: neka vrsta mesečarstva o kojem su govorile već ne malobrojne priče predaka – u mojoj ličnosti se tu radilo o varijanti mesečarenja i preko dana. „Rastrojen“, međutim, bio sam u ono vreme u očima svih drugih izvan kruga porodice.

Izvan kuće, u toj oblasti važno je da se u mom slučaju radilo o opsednutome, opsednutom ne samo jednim nego raznim, mnogim, čak bezbrojnim demonima. „Izvan kuće“: tome je odgovaralo i da sam, tako su mi posle pričali, otišao od kuće s našeg poseda, i da sam, ni manje ni više, podigao šator, veoma mali, izvan naselja, na groblju, ne aktuelnom nego pre „starom“, bivšem, sa grobovima, većinom zapuštenim i obraslim, iz dva protekla stoleća.

Posao, brigu oko voćnjaka – voćar mi je bilo glavno zanimanje još od mladosti – preuzeo sam u periodu tog ludila, govorilo se dalje, od svoje jedine sestre. Ako je malopre bilo reči o „porodici“, tu mislim samo na sestru; otac i majka već odavno nisu više živi, a u kući i uokolo bili smo samo nas dvoje; a još pre mog mesečarstva, odnosno moje rastrojenosti,

sestra mi je u našim različitim voćnjacima oko nekada roditeljske kuće bila od pomoći. Ona je bila ta koja me je, na mom mestu, u najudaljenijem ćošku starog groblja, ako ne svakodnevno, onda ipak jedanput-dvaput nedeljno, snabdevala najnužnijim potrepštinama. Najnužnije potrepštine? Sestra je pričala da ja, mesečarska egzistencija, jedva da sam i imao potrebu za nečim, možda samo za domaćim jabukama, „jonatan“, „boskop“, „ontario“ i pre svih „gravenštajner“ – te voćke je zasadio otac, davno pre rata – kao i za domaćim hlebom špikovanim šumskim bobicama i lešnikom, još od detinjstva mojim omiljenim jelom, koje mi je, u dotično vreme, bilo baš naročito ukusno.

A evo sad konačno i jednog mog sećanja: ja, voćar, manje-više još pri zdravoj pameti i, kažimo, zahvaljujući mom zanimanju priseban, biće da sam katkad delovao i nekako čudno, ne sasvim uobičajeno, da, tajanstveno. Pre svih su to neka deca mogla da naslute već izdaleka. Nemalo njih se na moj izgled smesta okretalo, dakako, ustuknuvši samo nekoliko koraka, da bi onda stajalo u mestu, kako to čine lisice, zureći u mene preko ramena, a onda sam ja bio taj koji je svaki put zaobilazio dete ne bih li mu odagnao strah.

Ipak, i od ljudi moje dobi, ali ne samo od njih nego i od starijih, a naročito od veoma starih, mogao sam još češće da čujem da nisu znali „kako treba s njim“, tim voćarem. „Nešto s tobom ne štima, već odozgo, od razdeljka na tvom temenu!“ U selu su se onda čule čak izreke poput: „ćudljiv kao voćar“; ili: „zlog pogleda kao u voćara“; ili: „voćarskiji je od voćara“; ili: „njegovo visočanstvo voćar“; ali i, prijatnije: „ne pripada ovom svetu i snebivljiv kao voćar“.

Moja sestra je svojevremeno nagađala da takva uzgredna, a već sutradan zaboravljena loša mišljenja o mojoj ličnosti počivaju na tome što sam još kao mladić, odmah posle poljoprivredne škole, napisao knjigu o voćarstvu, u stvari samo brošuru, *Tri načina kako podići stabla na špalir*, ali su u selu o „knjizi“ kružile glasine jer to je za naš kraj bilo strano, čak i drsko, ako ne i nametanje moći, doduše, pogrešne, lažne moći. „Voćar lud za moći!“

S tom godinom, s godinama moje opsednutosti, postao sam onda u očima drugih nedvosmisleno i definitivno loš čovek, izrod zla, nepopravljivi ološ. Onda sam, bar po mojoj sestrici, i stvarno izgledao baš tako u svakom trenutku kada bih se izvan „moga“ groblja „pojaviо pred“ narodom. Ono na meni zbog čega su se prethodno i mogli nasmejati: sada su ismevali.